

OSZK HIRADÓ

II. évfolyam, 20. szám

1959. november 20.

KONGRESSZUS ELŐTT

Pártunk kongresszusi hazánk felszabadulása óta párttagok és pártönkivüliek számára egyaránt határkövet jelentenek. Jelentik az előző kongresszus óta eltelt időszak lezárását és egy új fejlődési szakasz kezdetét. Ezért természetes, hogy a kongresszusokat nemcsak a párttagság, hanem egész dolgozó népünk várja és annak sikeréhez, eredményes munkájához maga is hozzá akar járulni.

Hogyan készülünk mi, az Országos Széchényi Könyvtár dolgozói a pártkongresszusra?

Igen örvendetes, hogy az idén az ideológiai oktatásnak könyvtárunkban egyszerre négy formája indul meg és önkéntes jelentkezés alapján az összes dolgozóknak körülbelül egyharmada vesz részt benne. A pártoktatás keretén belül már megvolt az "Időszerű kérdések"-tanfolyam első konferenciája, még ebben a hónapban megkezdődik a szakszervezet és a KISZ politikai oktatása, a jövő hónaptól pedig a vezető dolgozók számára szerveznek ideológiai konferenciákat.

Jelentős esemény, hogy könyvtárunkban megalakult a Kommunista Ifjúsági Szövetség és végre nálunk is van a fiataloknak egy olyan szervezete, ahol sajátos problémáikat megvitathatják, amely kommunista szellemben neveli őket és ahol, ha jól dolgoznak, egy összeforrt közösséget alakíthatnak ki az eddig egyedülálló vagy legjobb esetben kis zártkörű társaságokba járó fiatalokból.

Pártunk Központi Bizottságának a VII. kongresszusra kiadott irányelvei szerint "Kulturális intézményeink fordítsák fő figyelmüket társadalmunk vezető osztályára, a munkásosztályra. Javítsák az üzemek, a munkáslakta telepek és a munkásszállások kulturális ellátását..." Ennek szellemében vette fel a kapcsolatot könyvtárunk MSZMP szervezete kerületünk egyik nagyüzemével a "Május 1." Ruhagyárral, abban a biztos tudatban, hogy e kapcsolat mindkét fél számára hasznos lesz. Könyvtárunk kulturális téren adhat segítséget, a mi számunkra pedig igen sokat jelent majd, ha egy állandó, rendszeres kapcsolat során megismerjük a nagyüzemi munkások életét és gondolkodásmódját.

Tájékoztató osztályunk a VII. kongresszus tiszteletére kiállítást rendez a párt történelmi útjáról ugyancsak az irányelvek alapján. A KMK módszertani osztálya pedig a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárral együtt bibliográfiát adott ki "A munkásosztály forradalmi pártja" címmel a közművelődési könyvtárak számára. A IV. főosztály területén dolgozók mellett ezenkívül egyéni

és csoportos felajánlásokat is.

Igy készülnek a VII. kongresszusra könyvtárunk dolgozói. Tervek és teljesített tervekől következő újabb feladatok ezek s most már csak az van hátra, hogy ki-ki azon a területen, ahol feladatot vállalt derekasan helytálljon és azzal hozzájáruljon az MSZMP kongresszusának jó előkészítéséhez.
[BESENYEI ANDORNÉ]

GONDOLATOK ORBÁN ELVTÁRS LÁTOGATÁSOKOR

Az elmúlt napokban könyvtárunkat ORBÁN LÁSZLÓ elvtárs, pártunk Központi Bizottsága kulturális és tudományos osztályának vezetője látogatta meg. Könyvtárunk egyes részeinek megtekintése után, Jóboru elvtársnő Orbán elvtárral való bbaráti eszmecsereére hívta meg a könyvtár vezető-dolgozóit, a párt-és társadalmi szervezeteink vezetőit. A beszélgetés során a bennünket leginkább érdeklő kérdések merültek fel: a Várba való költözés, a jövő perspektívája, a tudományos dolgozók világnézeti fejlődése, a szocialista könyvtárpolitika és az új típusú könyvtáros kialakításának kérdései. Bár a beszélgetés viszonylag rövid ideje még egy kérdés kifejtésére sem lehetett elégséges, mégis érdekes és elgondolkoztató volt számunkra.

A beszélgetés során felmerült kérdések közül csak egy kérdést, talán a legidősebbet szeretnénk kiemelni. Munkatársaink közül többen tettek említést Orbán elvtársnak arról, hogy mennyire jelentős szükség könyvtárunk dolgozói részére az ideológiai képzés, valamint arról, hogy milyen terveink vannak ezen a téren.

Orbán elvtárs válaszában az ideológiai oktatás kérdését kiszélesítve, az értelmiség, a tudományos dolgozók szívéhez és lelkiismeretéhez legközelebb álló kérdésként fejtegette. A legfontosabbnak egy olyan légkör megteremtését tartotta, melyben megfelelő formák között lehetőség legyen a kérdések nyílt és ászinte felvetésére, megvitatására. Egy ember világnézeti fejlődése - mondotta - nem befejezett tény, hanem élő folyamat. Utalt itt - olyan disszidens - levelekre, melyekben arról panaszkodnak, hogy nem tudnak olyan országban élni, ahol az ember társadalmi értékmérője csak a vagyon, a pénz. Az egyik disszidens azt írta: "most, távol hazámtól jöttem rá, hogy kommunista vágyok". Természetesen, ez az ember még nem kommunista, de már nem is polgár. Gondolkodásában a régi nézetek mellett már helyet foglalnak a szocialista világnézet elemei is. S ez még inkább így van azoknál, akik itt élnek, itt dolgoznak. A párt senkit nem fog kényszeríteni arra, hogy marxizmust tanuljon, vagy arra, hogy marxistának mutassa magát. Mi azokat az embereket becsüljük, akik,

ha nem is értenek mindenben egyet, de nyíltan és becsületesen vitatkoznak velünk. Ha azt követelnénk, hogy mindenki marxista legyen, ezzel kárt okoznánk a pártnak és a népnek; s újból utat nyitnánk az opportunizmus, a karrierizmus számára. Egyetlen pártonkívüli sem tesz szivességet azzal, ha marxizmust tanul. De aki nem tanul, lemarad a néptől, s ha becsületes ember, akkor előbb vagy utóbb belső konfliktusai támadnak. A lemaradók a szakadékot növelik maguk és az óriási léptekkel előrehaladó, felemelkedő nép között.

Ugy gondoljuk, lehet ezeken a kérdéseken gondolkodni és tanulságokat vonhatunk le a magunk számára. Mi az, amit pártunk és népünk joggal elvárhat munkatársainktól? Azt, hogy hivatásukhoz méltóan keressék az élet, a szocializmus nagyobb összefüggéseit. A kutató értelmet, amely a dolgok mélyére hatolva szenvedélyesen keresi az igazságot; a kritikus értelmet, amely mindenkor kész arra, hogy felülvizsgálja még a netán egy életre igazságnak, eszménynak vallott elveket is; a tudományos tárgyilagossággal felvértezett értelmet, amely részrehajlás nélkül áll a tények oldalára; a közösségi emberi eszményt, amely felül tud emelkedni az egyéni, önös érdekeken. Az értelmiség: a szellem embere. Ha a maradiság, a konzervativizmus oldalára áll, saját értelmiségi voltának létszám árulója, mert az értelmiség helye nem az ut szélén ácsorgók és nézelődők, hanem az előrehaladók között van.

Ha sikerül megteremtünk azt az őszinte légkört, amelyről Orbán elvtárs beszélt; ha igazi szoros kapcsolat alakul ki könyvtárunk dolgozói között - bár világnézeti téren ma még van probléma - nagy lépést teszünk azon az úton előre, mely könyvtárunkat valóban szocialista könyvtárrá teszi.

"Az értelmiségnek, akárcsak a liliputi törpék által megláncolt Gullivernek, kétségtelenül fájdalmas letépní magáról a gyakran láthatatlan szálakat, amelyek a tőke világához és ideológiájához fűzik. A felszabadulásra irányuló minden egyes erőfeszítés eleinte szenvedést és meghasonlást okoz, akkor is, ha az erőfeszítés tőle magától és akkor is, ha a munkásosztálytól, természetes szövetségeseitől indul ki (természetes szövetségese, mert hozzá hasonlóan a szebb jövőért harcol a múlt ellen). Ámde ez a meghasonlás szükségszerű, ez a szenvedés termékeny. Ez érleli meg az embert az új világra, amely csak a munkásosztálynak a tőke fölött aratott győzelméből születhet meg, s amelynek megszületése a munka és a szellem egyesült erőfeszítéseit követeli." (GARAUDY, ROGER: MARXISTA HUMANIZMUS. 304. p.)

ISMERJÜK MEG KÖNYVTÁRUNK EGÉSZÉNEK MUNKÁJÁT:

KÉZIRATTÁRUNK MUNKÁJÁRÓL

A Kézirattár fejlődéséről, gyűjtőköréről, gyűjteményének legszebb darabjairól az OSZK nyomtatásban megjelent tájékoztatói adnak felvilágosítást. Itt most inkább a Kézirattárban folyó munkákról, az előttünk álló nagyobb feladatokról, nehézségeinkről szeretnék néhány szót szólni.

A Kézirattár feladata a kéziratos emlékek - elsősorban a magyar és magyarvonalozású kéziratok - gyűjtése, őrzése, feldolgozása és a tudományos kutatás rendelkezésére bocsátása. E sokrétű feladatnak megfelelően a Tárban folyó munka is sokrétű. Gyakorlatilag két nagy csoportra tagolható: az ún. kurrens munkára és a tervmunkára.

Kurrens munkának nevezzük a Kézirattár napi feladatait, a könyvtár egészében folyó munka kicsinyített mását, pontosabban annak egy speciális változatát. Főbb mozzanatai: a szerzeményezés, a beérkező egyes darabok, kisebb gyűjtemények folyamatos feldolgozása, a közönség-szolgálat. A kézirattári anyag feldolgozása természetesen más természetű problémákat vet fel, mint a nyomtatott anyagé, s éppen így speciális feladat a szerzeményezési munka is: egy-egy vételre kínált levél vagy kéziratkötet meghatározása, értékelése gyakran széleskörű irodalmi tájékozódást igényel. A kutatószolgálat szintén fontos részét alkotja a Tár munkájának: a kutatók nemcsak az anyag használatát illető kérdésekkel fordulnak a Tár dolgozóihoz, de gyakran az anyaggal összefüggő szakmai problémákkal is. Ki kell emelnünk a külföldi látogatók, a speciális anyag iránt érdeklődő belföldi csoportok vezetésének feladatát is. A sokrétű munka elvégzését kétirányú szervezés biztosítja: egyfelől a szakreferenciák lehető szétválasztása (irodalom-történelem, emellett nyelvek szerint) a szerzeményezés, feldolgozás, felvilágosítások tekintetében; másfelől a többi munkafolyamat (szerzeményi és leltári napló vezetése, időrendi katalógus írása, cédulabeosztás, foliálás) szalagszerű felbontása.

A napi munkával párhuzamosan folyik a nagyobb terjedelmű, előre munkatervbe iktatható, ún. tervmunkák végzése. E tervmunkák középpontjában már évek óta kötetes anyagunk modern követelményeket kielégítő feltárása áll. A magyar nyelvű kötetes kéziratok részletes katalógusa sokszorosított formában már napvilágot látott; a francia nyelvű anyagról készült katalógus a közeljövőben jelenik meg, ugyancsak sokszorosítva; a német nyelvű kéziratok katalógusa befejezés előtt áll; a latin nyelvűek elkészítése folyamatban van, s előreláthatólag még hosszabb időt vesz igénybe. - Tervmunkánk másik részét a Kézirattárba kerülő nagyobb terjedelmű gyűjtemények és hagyatékok rendezése, feldolgozása alkotja. Most készül el a Színháztörténeti Osztálytól átvett színháztörténeti vonatkozású levél- és iratanyag feldolgozása; a jövő évben JANKOVICH Miklós, ELEK Artur, SOMLÓ Sándor (a Nemzeti Színház igazgatója a század elején) hagyatéka, SZALAY József gyűjteménye kerül sorra. Egyes esetekben felmerül régebben a Kézirattár birtokában lévő anyagok újrendezésének szükségessége is (HORVÁT István hagyatéka, a kódextrédékek gyűjteménye).

A Kézirattár tervmunkájához tartozik végül két nagyobb méretű, a könyvtár nemzeti jellegéből folyó feladat: a kézirattár bibliográfia és a kézirattár kataszter elkészítése. A kézirattár bibliográfiai munkálatok évek óta folynak:

folyóirat évfolyamai 1956-tól kezdve.

A KASSAI TUDOMÁNYOS KÖNYVTÁRTÓL rendes eserekapcsolatunk keretében egy értékes kiadvány érkezett: Szlovák népmesék gyűjteménye 5 kötetben, J. Polivka összeállításában.

Váratlan ajándék érkezett egy GARA L. nevű párizsi személytől, aki az Élet és Irodalom c. folyóiratban olvasott hír alapján megküldte Lope de Vega összegyűjtött műveinek azon kötetét, melyekben a nagy spanyol író magyar vonatkozású szindarabjai szerepelnek. Ugyanakkor mellékelte az összegyűjtött művekben nem szereplő egyik magyar vonatkozású színmű fénykép-másolatát. [G.I.]

A KÁRPÁTALJÁN MEGJELENŐ magyar nyelvű és magyarvonatkozású irodalom begyűjtése szempontjából termékeny eserekapcsolat jött létre a KIEVI KÖZTÁRSASÁGI KÖNYVTÁRRAL. Októberi és novemberi küldeményei révén mintegy 25-30 hungarica került könyvtárunk állományába. Elsősorban tankönyvek, de ott találjuk e kiadványok között Jókai, Illyés Gyula, Hidas Antal 1-1 művének ukrán nyelvű fordítását, valamint egy Petőfit ismertető irodalmi tanulmányt is.

Shlomo Shunami, a JERHZAILEMI NEMZETI ÉS EGYETEMI KÖNYVTÁR vezető munkatársa évente rendszeresített európai körutja során ezidén is felkereste Könyvtárunk Nemzetközi Eserekapcsolatát, hogy személyesen is előmozdítsa a két könyvtár kapcsolatának ügyét. A megbeszélések folyamán újból megállapítást nyert, hogy mindkét könyvtárnak továbbra is jelentős érdekei fűződnek e kapcsolat ápolásához, és annak eredményességét mindkét fél a legjobb igyekezettel szolgálja. A két nemzeti könyvtár közötti könyvesere e szellemben újból megélénkült. [BECK OSZKÁR]

""
"" KÖNYVTÁRUNK ÉPÜLŐ ÚJ OTTHONÁRÓL ""
""

Könyvtárunk dolgozói a Szakszervezeti Bizottság okt. 15-én rendezett előadásán érdeklődéssel hallgatták SEBESTYÉN B. főigazgató elvtárs tájékoztatását könyvtárunk új épületének előzetes terveiről. Számos hozzászólás volt s ez nem csak a komoly érdeklődést bizonyítja, hanem azt is, hogy az OSZK dolgozói személyes felelősségtudattal vesznek részt ennek a könyvtárunk életében oly nagy jelentőségű és egész szocialista művelődésügyünk szempontjából oly fontos ügynek az előkészítésében.

A most következő lépés az új elhelyezés megvalósításának útján a műszaki tervezés megindítása lesz. Már készül az a nagy terjedelmű dokumentáció, amely magában foglalja majd mindazokat a tapasztalati adatokat, fejlesztési terveket, elvi és gyakorlati szempontokat, amelyek alapján az arra illetékes szervek az épület műszaki tervezését is megkezdhetik. Ez a dokumentáció tartalmazza majd teljes részletességgel, és ugyanakkor megfelelő csoportosításban az OSZK egész helyiségszükségletét, amit az új épületben

könyvtárunk részére biztosítani kell. Ennek a helyiségstükségletnek az összeállítását az egyes főosztályok, illetve osztályok által kidolgozott adatok és tervek alapján történt.

Ismerteti ez a dokumentáció az könyvtárépület belső kiképzésének, elrendezésének szempontjait s a főosztályok hozzászólása alapján eddig kialakult terveit. Foglalkozik az épület külső megközelítésének problémájával, az olvasóközönség belső irányításának, eligazításának kérdéseivel, az olvasószolgálat és a raktározás számos kérdésével, a könyvtári laboratóriumok, üzemek, műhelyek elhelyezésével stb. Vagyis mindazokkal a kérdésekkel, amelyeknek jó megoldása feltétele annak, hogy Könyvtárunk új elhelyezésében jól tudja teljesíteni mindazt a feladatát, ami szocialista kulturánk építésében reá hárul, s amit dolgozó népünk tőle elvár.

A dokumentáció anyagát az Országos Könyvtárügyi Tanács és a Művelődésügyi Minisztérium illetékes szervei is megtárgyalják majd. Ezeknek a tárgyalásoknak s a majd még ezeket követő további tárgyalásoknak a folyamán fognak kialakulni -- most már az illetékes műszaki szerveknek a közreműködésével -- az új könyvtárépület végleges tervei.

Ugy gondoljuk, hogy az OSZK dolgozójának módjában lesz ennek a dokumentációnak az anyagát a későbbiek folyamán majd részleteiben is megismerni.

Ezzel az épülettervezési munkával párhuzamosan megkezdődtek az új könyvtárépület korszerű berendezésének előkészítő munkálatai is. A legnagyobb probléma ebben a vonatkozásban a könyvraktár megfelelő berendezése, de nem kis feladatot jelent az olvasószolgálat helyiségeinek a modern igényeket kielégítő berendezése sem. Mindezeknek a kérdéseknek a részletes kidolgozása az egyes főosztályok, illetve osztályok által szolgáltatott adatok és előterjesztett kívánalmak alapján fog megtörténni, de nagyon hasznos lehet ezekben a kérdésekben minden egyes, hivatását szerető dolgozótársunk érdeklődése és hozzászólása is. [Farkas László]

KÖNYVTÁRUNK TECHNIKAI FEJLŐDÉSÉRŐL

Könyvtárunk évek óta megoldásra váró problémája volt a technikai (gépi, műszer- stb.) berendezések fejlesztése

A Minisztérium korábbi években a nagyobbarányú technikai fejlesztéshez szükséges hitelkeretet nem tudta rendelkezésünkre bocsátani, bár ilyen irányú igényeinket az illetékes vezetők megértették és a lehetőséghez képest igyekeztek is segítséget adni.

Ez egyben azonosan az egész népgazdaságunk fejlődésével kapcsolatosan --

a már könyvtárakban dolgozók kiképzésével. Ennek megfelelően két tagozata van a képzésnek: nappali (könyvtárostánulóképzés) és levelező. Végső célunk, hogy könyvtárakba csak könyvtárosi szakképzettséggel rendelkező, ideológiailag szilárd és tájékozott emberek kerüljenek.

A nappali tagozatra az idén 22 érettségizett fiatalot vettünk fel, a következő megosztásban: a FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR és a MISKOLCI MEGYEI KÖNYVTÁR 4-4, az ORSZÁGOS MŰSZAKI KÖNYVTÁR, a KAPOSVÁRI MEGYEI KÖNYVTÁR és a VESZPRÉMI MEGYEI KÖNYVTÁR 3-3, az OSZK pedig 3 könyvtárostánulót kapott.

A tanulók naponta öt órát dolgoznak és három órát tanulnak. A két év során minden osztályon eltöltenek bizonyos időt, így sokoldalú gyakorlati képzést is kapnak. A tananyag meglehetősen nagy, ezt már a tantárgyak puszta felsorolása is igazolja; ideológiai, politikai és művelődéspolitikai kérdések; tudomány-, irodalom- és művészetismeret; bibliográfia; nyelvismeret; könyvtartan; címléírás; osztályozás; könyvtörténet; gépirás; fényképezési ismeretek; dekoráció; könyvkötészeti ismeretek.

A levelező tagozatra a szakképzettséggel nem rendelkező könyvtári dolgozók jelentkeznek; e tanfolyamnak 1959-ben mintegy 200-250 hallgatója lesz. Tananyaga azonos a nappaliéval, ezért ugyanazt a képesítést is adja. A levelező tagozatra könyvtárunkból az idén csak hárman jelentkeztek.

De térjünk vissza a mi könyvtárostánulóinkhoz. Ha esetleg valaki még nem ismeri, hadd mutassam be őket: FRIEDRICH Ildikó, HARSÁNYI Eszter, KRÉPUSKA Judit, LUNK Ildikó és NECHAY Livia a nevük. Néleköttőlként előre meg szabott terv szerint könyvtári munkát végeznek, délután pedig kettőtől ötig a tudományos olvasóteremben tanulnak. Meg kell itt mondanunk azonban, hogy a délelőtti munkának is inkább tanulás jellege van, tehát az egyes osztályok ne égből cseppent munkaerőt lássanak a hozzájuk beosztott könyvtárostánulóknak, akikre az éppen adódó, gyakran mechanikus munkát, vagy a felhalmózódott restanciát "rászózzák", hanem tekintgék azt, az egész könyvtár és a saját igazi érdeküknek megfelelően, hogy ezekből a kislányákból lesznek két év múlva azok a könyvtárosok, akikre az érdemi munkát is rá kell bízni. Ezért gondosan, szeretettel kell foglalkozni velük, megmutatni nekik minden munkafolyamatot, az osztály egész munkájáról áttekintést adni és feltárni, hogy a részleg tevékenysége hogyan illeszkedik az egész könyvtár munkájába. Nevelni és tanítani kell a könyvtárostánulókat. Nem lehet közömbös egyikünk számára sem, hogy kik lesznek jövőnk munkatársaink, vagy kik veszik át tőlünk a munkát. Ezért könyvtárunk minden egyes dolgozója tartsa kötelességének a könyvtárostánulókkal való foglalkozást. A régi könyvtárosok gazdag tapasztalatai, a személyes példamutatás döntő tényezők a képzésben.

A tanulók kiképzését az Oktatási Osztály irányítja. Kérünk mindenkit, akinek megjegyzése, észrevétele, javaslata van azsal kapcsolatban, ne sajnálja a fáradságot és közölje velünk. Hasonlóképpen a tanulók magatartására vonatkozó akár jó, akár kedvezőtlen megfigyeléseit. Ez nagyban elősegítené munkánkat és közelebb vinne célunkhoz: KÖNYVTÁRUNK KÖZÉPKÁDER-SZÜKSÉGLETÉNEK MEGFELELŐ KÖNYVTÁROSOKKAL VALÓ KIELEGÍTÉSÉHEZ. [PAPP ISTVÁN].

lyának vezetője mondotta. Összefoglalta a közművelődési könyvtárügy eddigi eredményeit, ismertette a továbbfejlődés legfőbb akadályait és a közművelődési könyvtárak előtt álló legfontosabb feladatokat.

A könyvtárak anyagi ellátottsága rohamosan nő, úgy, hogy az eredményes munka legfőbb akadályai ma már nem anyagi természetűek hanem azok a különböző burzsoá és kispolgári nézetek, amelyek a különböző jobb- és baloldali torzulások maradványaiban rejlenek. Az állománygyarapításról szólva elmondotta, hogy az olvasó reális igényeit kell az állománygyarapításnak szem előtt tartania. A közművelődési és a szakkönyvtári funkciók nem határolható el mereven egymástól, a jövő közművelődési könyvtárának tehát részt kell vállalnia - az országos szakkönyvtárak segítségével - a dolgozó tömegek szakkönyvtári ellátásában is. A könyvtár művelődési feladatairól szólva elmondotta, hogy burzsoá felfogást tükröz az a vélemény, amely az általános műveltség fogalmát elválasztja a világnézeti műveltségtől. Az az ember, akinek nincsenek korszerű politikai, társadalomtudományi ismeretei, nem tekinthető ma már művelt embernek. Szektás, baloldali felfogást tükröz viszont az a szemlélet, amely kizárólag a politikai irodalmon keresztül akarja megoldani a világnézeti és politikai nevelést. A kommunista társadalom sokoldalú művelt ember nevelését tűzi ki célul. Az ember áll tehát a könyvtári gondoskodás középpontjában és ez az elv éppen az olvasószolgálat erőteljes kifejlesztését kívánja meg. Nálunk az olvasószolgálat- és propagandamunka nem tart lépést a könyvtár általános fejlődésével. A közművelődési könyvtárak legjobb munkatársai legyenek felelősek a beszerzésért, az olvasószolgálati, tájékoztatósi, valamint a módszertani munkáért. Beszéde további során szólt a szakkönyvtárak és közművelődési könyvtárak együttműködéséről, a közművelődési könyvtárak szervezeti továbbfejlődéséről.

E néhány kiregadott gondolat csak jelzi Szekeres elvtárs beszámolójának irányvonalát. Részleteire itt nem térhetünk ki. A beszámolót élénk vita követte.

Nov. 3.-án délután BIRÓ VERA elvtársnő a Közművelődési Főosztály vezetője megjutalmazta a 10 év során kiemelkedő teljesítményt nyújtó könyvtárosokat. Dícséretben és könyvjutalomban részesítették a könyvtárügy azon vezetőit, akiknek jelentős részük volt a közművelődési könyvtári-hálózat kialakításában. Ezek között volt SEBESTYÉN Géza, N. főigazgató, SALLAI István osztályvezető és N. RÁCZ Aranka csoportvezető, könyvtárunk dolgozóinak közül. Huszonhárom könyvtáros kapott "SZOCIALISTA KULTURÁÉRT" kitüntetést és 1 000-1 000 forint pénzjutalmat, huszonnégy könyvtáros pedig MINISZTERI DÍCSÉRETET és 500-500 Ft. pénzjutalmat.

A konferencia másnapján a művelődési autók eddigi tapasztalatairól szólt a vita. [Sallai István]

NEMZETKÖZI POLITIKAI PLAKÁTKIÁLLÍTÁS lesz a Pártkongresszus tiszteletére az Ernst Múzeumban november 20-tól december 8-ig.

A kiállítást az MSZMP BUDAPESTI BIZOTTSÁGÁVAL együtt a FŐVÁROSI SZABÓ ERVIN KÖNYVTÁR rendezi.

A kiállítás meghívójából idézzük:

A kiállításon 30 ország 300 válogatott plakátja szerepel. A válogatást neves művészekből és az MSZMP Budapesti Bizottsága által kijelölt tagokból alakult zsűri végezte.

Kiállításunkkal azt a célt tűztük magunk elé, hogy a világ kommunista pártjainak és haladó nemzetközi szervezeteknek [DIVSZ, Szakszervezeti Világszövetség, Nemzetközi Nőszövetség, Békevilágtanács] legszebb plakátjait.

MÁTRAHÁZA - Tőkésy Ilona [szept.24.- okt. 7]

b) Szakszervezeti önköltséges beutalások: PILISSZENTKERESZT -
Borsa Gedeon és felesége [nov. 11.- nov.25], Jenik Győzőné [okt.21.- okt.
27], Varga Béláné és férje [szept.30.- okt.13]

EGÉSZSÉGVÉDELEM - A szeptemberi munka-és egészségvédelmi felmérések alap-
ján a Gazdasági Hivatallal egyetértésben rendeztük az elsősegélyt nyújtó
MENTŐLÁDÁKAT. A központban épületenként 1-1, a könyvtészetben és a Könyv-
elosztó külső munkahelyein 1-1 mentőláda került elhelyezésre.

Az elmúlt évhez hasonlóan megszerveztük dolgozóink részére a TUDÓSZÜRŐ-
VIZSGÁLATOT. A tudószűrés november 26-án kezdődik.

BÉR-ÉS MUNKAÜGYI BIZOTTSÁG

A bér-és munkaügyi bizottság ellenőrizte és értékelte okt.31-ig bezáró-
lag az INTÉZET TAKARÉKOSSÁGI FELADATTERVÉNEK végrehajtását. Villanyáramfo-
gyasztás terén a mikrofilmtár és a sokszorosító-részleg új villanyhajtásu
gépeinek beállítása és azok leterhelése, valamint a hetekig nyitva tartott
Haydn-kiállítás miatt többlet-kiadás jelentkezett. A túlóra-felhasználás-
nál 2 261 Ft. megtakarítás volt. Az irodaszer-felhasználásnál a tervszerűbb
felhasználás biztosította a rendelkezésre álló hitelkeret betartását. A ta-
karítóeszközöknél mintegy 1 000 Ft. volt a megtakarítás. Szállításoknál
8 000 Ft-ot meghaladó megtakarítás jelentkezett. A selejtpapír-gyűjtésnél
a beszolgáltatott mennyiség térítési ára meghaladta a 27 000 forintot.

""
"" SZAKSZERVEZETI ÉLETÜNK KÉRDÉSEI ""
""

SZAKSZERVEZETÜNK POLITIKAI OKTATÁSÁRÓL

A Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöksége figyelembe véve a szak-
szervezetek előtt álló növekvő feladatokat már ez év februárjában határoza-
tot hozott a szakszervezetekben dolgozó tisztségviselők és aktívák politi-
kai oktatásának rendszeréről és formáiról. E politikai oktatás megszervezését
és ezen keresztül az ideológiai továbbképzés biztosítását szakszervezetünk
Budapesti Bizottsága alapszervezetünkben az SZB feladatává tette. A Budapesti
Bizottság felhívásából idézzük: "A SZAKMAI KÉPZETTSÉG EGYEDÜL, POLITIKAI
KÉPZETTSÉG NÉLKÜL ELKÉPZELHETETLEN, MERT DOLGOZÓINK MARXISTA TUDÁSA FEL-
TÉTLENÜL VISSZAHAT SZAKMAI MUNKÁJUK VÉGZÉSÉRE. SZÜKSÉGSZERŰ TEHÁT, HOGY
DOLGOZÓINK NE CSAK ISMERJÉK, HANEM MINDENNAPI MUNKÁJUK SORÁN ALKALMAZZÁK
IS A MARXISTA TUDOMÁNYT."

Ezeknek alapján határozta el Szakszervezeti Bizottságunk okt. 28-i
ülésében, hogy ez évben elsősorban alapszervezetünk tisztségviselői és
aktívái részére, ideológiai képzettségük elősegítésére - önkéntes jelent-
kezés alapján - politikai oktatást szervez szakszervezeti vonalon a könyv-
tárunkban folyó párt- és állami oktatás kiegészítésére.

A politikai oktatásban való részvételre jelentkezettek száma: 27. Párt-
oktatásban 12 fő vesz részt. Így - nem számolva azokkal, akik a később meg-
induló állami oktatásba kapcsolódnának be - alapszervezetünk tisztségviselői-
nek és aktíváinak 56 százaléka vesz részt ideológiai továbbképzésben.

Az oktatás időtartama 7 hónap [1959 november - 1960 május] havonként 1 előadással és az azt kiegészítő konzultációval és vitával.

Ez év folyamán 2 előadást tartunk, NOVEMBER 25-ÉN: Az osztályok és az osztályharc problémái népi demokráciánk fejlődésének jelenlegi szakaszában. Előadó: NYAKÓ ISTVÁN. Vitavezetők: Gerő Zsoltné és Nyakó István. - DECEMBER 16-ÁN: Az MSZMP 1959 novemberi kongresszusa. [A kongresszus határozataiból adódó szakszervezeti feladatok]. Előadó HÁMORI BÉLA. Vitavezetők: Gerő Zsoltné és Hámori Béla.

Az előadások helye: a KMK Múzeum u.3.sz.I.em. tanácsterme. Konzultáció és vita: 1.csoportnál - étkezdé, 2. csoportnál - tanácsterem. Időpont: 17 órától 19.30 óráig.

CSOPORTOK BEOSZTÁSA: - I. csoport: BÁNLAKY Éva, BÉRLÁSZ Jenő, CSAPODI Csabáné, CSEPP Attila, DÁRDAY Miklósné, DELI Györgyné, FAJTA Rosemarie, IZSÓ Livia, KOKAY György, KOMJÁTHY Miklósné, POLGÁR Tamás, TÁRKÁNYI Gyula, ÜRÖGDY Györgyné. II. csoport: DIÓSSY Dánielné, FÓRIS Anna, GORDON Miklósné, HAI SZKY Ernő, HAJDU Lajosné, HERNÁDY Dénes, HOFFER Rezsóné, JENIK Győzőné, KARDOS Györgyné, KERÉKES Lóriné, MAGYARI Lászlóné, MARKOS Béláné, RAKOV SZKY Istváné, TILL Ferenc.

CSOPORT BIZALMIK - I. csoportnál: DELI Györgyné, II. csoportnál: GORDON Miklósné.

A MUNKA-ÉS VÉDŐRUHAJUTTATÁS KÉRDÉSEIRŐL

Lapunk hasábjain már több alkalommal foglalkoztunk könyvtárunk dolgozói munka- és védőruha igényeinek kérdésével. Állandóan napirenden levővé ezt nem csupán az tette, hogy a jogos igények igen sokszor csak késve nyertek kielégítést, hanem az is, hogy az ezzel összefüggő kérdések nem vagy nem kellő módon voltak tisztázva.

A munka-és védőruha juttatását rendelet szabályozza [A művelődésügyi miniszter 131/1958. M.K.7. M.M. számú utasítása a munka-, védő-, és egyenruhajuttatás rendezéséről szóló 17/1958. II.21. Korm.számú és a 3/1958. III.7. M.M. számú rendelet végrehajtásáról]. E rendelet egyfelől előírja, hogy nálunk az Intézetvezetés a Szakszervezeti Bizottsággal egyetértésben készíti el azoknak a munkaköröknek a jegyzékét, amelyekben a dolgozóknak munkaruha kell adni; másfelől szabályozza a munkaruha-juttatással kapcsolatos egyéb kérdéseket. E rendelet alapján foglalt állást az SZB nov.16-i ülésében és állapodott meg a Gazdasági Hivatallal a következőkben:

1. A rendelet értelmében MUNKARUHÁVAL KELL ELLÁTNI azokat a dolgozókat, ahol a munkakörből következőleg nagymértékű a szennyeződés és nagyfokú a ruha elhasználódása, valamint azoknak a munkaköröknek a dolgozóit, ahol a munkaruha formaruha jellegű [pl. olvasószolgálat] vagy az időjárás elleni védekezést szolgálja. A munkaruhára illetékeseknek kijelölése pedig a megadott pénzügyi kereten belül kell történnjen.

Fentiek alapján az SZB [annak hangsúlyozásával, hogy bár a könyvtár egészében - a KMK egyes osztályaitól eltekintve - feldolgozó munka folyik] arra az álláspontra helyezkedett, hogy MUNKARUHÁRA ILLETÉKESEKNEK KÖNYVTÁRUNKBAN CSAK AZOK TEKINTENDŐK, AKIK MUNKAIDEJÜK NAGYOBB RÉSZÉBEN MUNKÁJUKAT ANYAG KÉZBEVÉTELELVÉL VÉGZIK. Munkaruhára illetékeseknek javasolta azokat a gépirókat is, akik munkaidejüknek legalább kétharmadát meghaladóan stencil és rotalemez gépelésével foglalkoznak. Ennek az elvnek alkalmazásával elkészítettük azoknak a munkaköröknek jegyzékét, ahol a munkaruha és védőruha illetékes.

Megállapodtunk a Gazdasági Hivatallal, hogy minden év december 15-ig a falitáblákon elhelyezett hirdetményeken közlik azoknak névsorát, akik a következő évben munkakörükönél fogva munkaruhajuttatásban részesülnek, illetve az esedékessé válik számukra. Ugyanitt közlik azt is, hogy a névjegyzékben szereplő dolgozók milyen munka-és védőruhát milyen időtartamra kapnak.

2. Fenti rendelet alapján könyvtárunkban munkaruhajuttatásban részesülnek a könyvtárostanolók és a könyvkötészetben foglalkoztatott ipari tanulók is.

3. VÉDŐÖLTÖZET könyvtárunkban a következőknek illetékes: a| a sokszorosító műhely rótagépkézelőjének: gumikötény és gumikeztyű, b| a filmlabor azon dolgozóinak, akik vegyszerösszeállítással és hívással foglalkoznak gumiosizma és gumikeztyű; c| a Gondnokság villanyszorelőjének fémszegmentes gumitalpu bakancs és gumikeztyű; d| az étkezdében felszolgálóknak kartonruha, kötény és fityula; konyhai mosogatónak gumikötény és gumiosizma.

4. A rendelet szerint "Olyan esetben, amikor a dolgozónak csak esetenként van szüksége munkaruhára, azt leltári szakfelszerelésként raktárban [az osztályon] kell tartani és csak a szükséges időre kell a dolgozónak kiadni,"-Ennek alapján a GYÁRAPÍTÁSI OSZTÁLY [a külföldi beszerzéssel foglalkozó dolgozók részére] 2 db. - a BIBLIOGRÁFIAI OSZTÁLY [a retrospektív bibliográfiaikkal foglalkozó dolgozók részére] 1 db. - a KÖNYVELŐSZTÓ [az ideiglenes rendezési munkákkal megbízottak részére] 2 db. - a KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSÖNZÉS [anyag használat esetére] 1 db. és a KÖZPONTI KATALÓGUS [amennyiben anyagrendezés válik szükségessé a későbbiekben] 2 db. színes köpenyt kap leltári szakfelszerelésként.

5. Leltári szakfelszerelésként IRHAMELLÉNNYEL látják el azokat a dolgozókat, akik nem fűthető vagy kellőleg nem fűthető helyeken dolgoznak. Így helyszíni szemle alapján döntendő el a későbbiekben az olvasószolgálat raktáraiban és a ruhatárban dolgozók igényjogosultsága. A Könyvelősztó külső raktárai [a jelenlegi állomány figyelembe vételével] raktárként 2-2 irhamellényt kapnak szakfelszerelésként. Ugyancsak a Könyvelősztó 3 irhamellényt kap a MEH-telepeken végzendő munkára.

6. A rendelet szerint: "A dolgozó részére kiadott munkaruhát vissza kell venni, illetve a dolgozó köteles azt visszaszolgáltatni, ha [többek között] olyan munkakörbe kerül, amelyben őt a munkaruhajuttatás nem illeti meg [vagy] egy hónapnál hosszabb fizetés nélküli, vagy rendkívüli szabadságot kap." Ennek alapján mindazok, akik munkaruhájukat 1958. JUNIUS 30-A UTÁN KAPTAK és JELENLEG OLYAN MUNKAKÖRBE DOLGOZNAK, Ahol RÉSZÜKRE MUNKARUHA NEM ILLETÉKES - a Gazdasági Hivatal értesítése alapján - munkaruhájukat kötelesek visszaszolgáltatni. Ebből következőleg önként értendő az is, hogy aki a későbbiekben olyan munkakörbe kerül, ahol részére a munkaruha illetékes - munkaruháját megkapja.

7. Megtárgyaltuk a Gazdasági Hivatallal a már esedékessé vált, de anyagiak hiányában eddig ki nem elégített munkaruha igényeket is. A Gazdasági Hivatal minden lehetőséget felhasználva igyekszik még ez év folyamán kielégíteni ezeket az igényeket. Amennyiben mindenkire nem kerülhetne sor - 1960 JANUÁR 15-IG minden esedékes igényt kielégítenek. A Gazdasági Hivatal számvetése szerint 1960-ban - most a munkaruhajuttatás újabb szabályozása után - az ez és az előtti években tapasztalt fennakadások megszűnnek.

8. Egyes munkakörökönél [pl. az olvasótermek ellátását végző raktárkezelők, könyvkötők] felmerültek olyan észrevételek, hogy a juttatási [kihordási] idő a gyakorlat által igazoltan túlságosan nagy terjedelemben

Az elsősegélyt nyújtó MENTŐLÁDÁK épületeinkben a következő helyeken vannak elhelyezve: Központi épületben: HIRLAPTÁR, Múzeum u. épületben: KMK MÓDSZERTANI OSZTÁLY, Puskin u. épületben: KÖZPONTI KATALÓGUS. A kapuk alatt feliratok mutatják az elsősegélyhelyeket.

S p o r t

- Kérjük azokat, akik a NYÁRI HÓNAPOKRA anyagi hozzájárulással is FÜRDÉSI ÉS CSÓNAKHASZNÁLATI lehetőséget kívánának biztosítani - ez alkalommal kötelezettség nélkül, csak tájékozódásul -, hogy december 1-ig jelentkezzenek Hernády Ferencnél [Bibliográfiai Osztály]

ASZTALTENISZ - A díszterem melletti márványteremben (Puskin u. 26. I. em.) állítottuk fel a pingpong-asztalt, s így megkezdődhetnek az edzések. Az asztalt, amely a TIT és a Kossuth Klub tulajdona, a TIT játékosai is használni fogják, a megbeszélés szerint kedden és pénteken 17 óra után.

VSZÁS. Ismét kaphatók kedvezményes jegyek a szigeti Sportuszodába 1,90 Ft árban.

VERSENYEK. A Közalkalmazottak Szakszervezetének Budapesti Bizottsága közzétette versenynaptárát az 1960-as évre. Asztalitenisz-, atlétika-, labdarugó-, röplabda-, sakk-, teke-, tenisz-, tollaslabda-, torna- és uszóversenyre kéri a KSZBB szakszervezeti sportolók jelentkezését f. év nov. 30-ig. Kérem az érdekelteket, hogy nov. 24-ig jelentsék be részvételüket, hogy továbbithassam határidőre a BB-nek. (Részletes tájékoztatás a versenyekről a sportfelelősnél olvasható)

SZAKSZERVEZETI TAGSÁGUNK SZEMÉLYI HIREIBŐL

DEZSÉNYI BÉLA HUSZONÖTÉVES SZOLGÁLATI JUBILEUMÁT ÜNNEPELTÜK:

Akinek szolgálati jubileumát ünneplik, annak örülnie kell. Minek örülhet jubilánsunk? Örülhet a hivatali munkájában elért eredményeknek és tudományos sikereinek. Huszonötéves pályája bővelkedik mindkettőben. Hirlaptárunkat nemzetközi vonatkozásban is kiemelkedő színvonalra emelte. Sajtótudományi kutatásaival első szakemberünké képezte ki magát ezen a területen. A multa való visszapillantás tehát jogos megelégedéssel töltheti el. Évfordulója alkalmából Könyvtárunk vezetősége őszinte elismerésben, kártársai pedig olyan meleg ünneplésben részesítették, hogy azt még az ő közismert saherénysége sem magyarázhatta másképpen, mint úgy, hogy méltányolják és őszintén szeretik. Adjon ez a méltánylás és ez a szeretet erőt neki, hogy munkájában további szép-eredményeket és sikereket érhessen el. [TAKÁCS MENYHÉRT]

HEMUTATJUK ÚJ MUNKATÁRSAINKAT!

HERENDY KÁROLY - Ez évben végezte az ELTE könyvtár-magyar szakát. (kt. 1. óta állománybeli dolgozója könyvtárunknak. Jelenlegi munkahelyén a Hirlaptárban már egyetemi éveit is dolgozott. Munkaerületén a szerzeményezés kérdései érdeklik és foglalkoztatják.

KARCAGI ALAJOSNÉ - mint közgyűjteményi munkaerő a Színháztörténeti Osztályon dolgozik, Előző munkahelye a Sport és Horgász KTSZ volt.

ÚJ TAGOKKAL GYARAPODOTT SZAKSZERVEZETÜNK:

Átigazolást nyertek alapszervezetünkhöz: KECSKÉS Mátvás [GH], NÉMETH Lajos [Nemzetközi Isere], PELEJTEJI Tibor [KMK Módszertani Osztály].

Új tagok: FARKAS László [GH], KARCAGI Alajosné [Szinháztörténeti Osztály], MACZIKA Béla, PÁLINKÁS László, TOMCSÁNYI Zsuzsanna, VÍROSI György [Könyvkötészet], VID Gyözőné [Keszthely].

LEVELESLÁDÁNKBÓL

A KÖNYVFELDOLGOZÓ OSZTÁLY DOLGOZÓINAK KÉRVÉNYE MINDAZOKHOZ, AKIKET ILLET:

Alulírott Könyvfeldolgozó Osztály azon tiszteletteljes kéréssel fordul az általa is nagyrabecsült SEGÉDKÖNYVTÁRAKHOZ (S.A - S.Z.), hogy s u e r g o e s könyvfeldolgozási igényeket csak a legindokoltabb esetekben jelentsék.

Kérésünk alátámasztására előadjuk, hogy a rendkívüli feldolgozás nagy mértékben akadályozza a szalagrendszer zökkenésmentes működését, mert megszakítja a számrendszer folytonosságát és megzavarja, megnehezíti az ellenőrzést. Ezenfelül még további nehézséget jelent, hogy a segédkönyvek nagy része többes példányokból vagy folytatásokból adódik, ezeknek feldolgozása munkaigényes eljárást kíván. Így pl. a kötelesepéldányok többesepéldányai csak azután kerülhetnek feldolgozásra, ha az eredeti példányok teljes feldolgozása megtörtént. Egyéb többesepéldányok esetében pedig a rávezetés, a segédkönyvtári katalóguscédulák utánrendelése, a folytatások nyilván- tartó- és átadólapjának elkészítése racionális munkamenetben csak úgy végezhető el, ha ez a széria-rendszer alapján történhetik. Az osztály munkáját amugyis a sürgősség jellemzi, minthogy az olvasók igényei leggyorsabb és legteljesebb kielégítésének biztosítását szolgálja. Ily módon aztán, ha a dolgozókat még ezenfelül állandó soronkívüli munkákkal zaklatjuk, nem csodálhatjuk, ha nem tudják az emberi békés együttélés szabályait állandóan megtartani.

Az előadottak alapján **KÉRJÜK KÉRVÉNYÜNK MÉLTÁNYOS ELBIRÁLÁSÁT**, figyelembe véve azt is, hogy osztályunk az emberi esendőség szabályai alól szintén nem mentes és sem a betegségek, sem a szabadságok elemi csapásait nem kerülheti el.

NOVEMBER ELEJÉN,

az egyik reggel meghívót találtam az asztalomon: a MŰVELŐDÉSÜGYI MINISZTERIUM KÖNYVTÁR OSZTÁLYA és a KÖZALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE megrendezi az 1958-ban végzett könyvtárosok baráti találkozóját. Érdeklődéssel forgattam kezemben a meghívót. Vajjon mi lesz ott? Dzzel a kérdéssel kerestek fel telefonon volt évfolyamtársaim is, akik szintén kaptak meghívót. Ez után nem csoda, hogy mi voltunk az elsők, akik nov. 5-én a szakszervezet székházába megérkeztünk. Meglepetéssel, s egy kis jóleső büszkeséggel néztünk körül az otthonos kényelemmel berendezett, kivilágított klubteremben. Alig helyezkedtünk el a kényelmes karosszékekben, máris szállingózni kezdtek a "vendégfogadók", az idősebb kartársak a főváros nagy könyvtáraiból.

Kedvesen körülvettek bennünket; ismerkedtünk, beszélgettünk. Egyszerre volt ez a kis találkozó ünnepélyes és családiás. Ünnepélyessé tette számunkra VARRÓ és SZEKERES elvtárs egyenesen hozzánk intézett beszéde, s az ezt követő magas színvonalú kulturműsor; - családiassá tette az a közvetlen légkör, amelyet az idősebb kartársak teremtettek körülöttünk. Együtt ültünk az asztalnál egyik oldalon KOVÁCS MÁTÉ tanszékvezető professzorunkkal, aki az egyetemen megindított minket a könyvtárosság felé, másik oldalon több idősebb kartárossal. Jól esett, hogy a professzor us az ő figyelmükbe ajánlotta frissen szárnyra bocsátott tanítványait - akiknek bizony még nagyon sok gyakorlatra van szükségük és nagyon sok támogatásra, - Jól esett érezni ezen a találkozón, hogy támogatásra, tanításra és jóindulatra számíthatunk új munkahelyünkön, kartársainktól. [PATAKI SÁNDORNÉ]

MIKOR JÓ EGY TORNAÓRA?

Hogy egy tornaóra mikor jó? Nehéz kérdés ez és bonyolult rá a válasz. Mindenesetre biztos az, hogy a tornaóra eredményeiről - közeli és távoli eredményeiről - ismerszik meg. Ha csütörtökön nyöszörögve kelsz fel az ágyból és sőhajtozva ülsz le, ha nevetésed hangtalan torz vigyorgásba, köhögésed hörgésbe fullad fájó hasizmaid miatt, ha fejed tetejétől lábujjad hegyéig mindened sajog és fáj, akkor jó volt a tornaóra. A következő óra pedig akkor jó, ha olyan izmaidat fájlalod utána, amelyeknek a létezéséről még a múlt órán sem tudtál és ha akkor a felkélés volt nehéz, most a lefekvés az, ha akkor leülésnél nyöszörögtél, most a felálláshoz kell hősiesség. És persze akkor jó a tornaóra, ha után úgy érzed, hogy mindened pezseg és bizserég és már akkor elalszol, ha csak rá gondolsz a vetett ágyra.

Mivel a mi keddi óráink után a fenti ismérvek erőteljesen és fájdalmasan jelentkeznek, jóknak minősítjük őket - nagy nyöszörgéseink közepette is.

Persze vannak távoli eredmények is. Ezek majd akkor mutatkoznak, ha a Széchenyi Könyvtár tornászai nemcsak kijelentik ajkbiggyesztve: "ez az autó olyan messze van, hogy még bukfenchezve is átjutok előtte" - hanem ajkbiggyesztés nélkül szaporán átbukfenceznek a Múzeum-köruton. Ha nem csupán képletessé értelemben hangoztatják, hogy: "átugrom a Zeneműtárba" - hanem egy lendületes hármassugrással valóban ott is teremnek. Ha kecsesen és könnyedén, pihenés és lihegés nélkül szaladnak fel a Gazdasági Hivatalba és nem nyelnek nagyot, hogy a három emelet kiváltotta érzelmeiket valahogy legyűrjék.

ÉS HOGY LEHETNE A TORNAÓRÁNK MÉG JOBB? Kétségtelen, hogy több tornaeszközre, szerre volna szükség. Például megkétsherezhetnék a bordásfalak számát nyolcra. De ez nyilván anyagi nehézségekbe ütközik, így egyelőre örülünk a torna lehetőségének is. Talán jó volna az, ha külön órát lehetne szervezni a sokat tudók és sokat merők, azaz a haladók számára és egy másikat a keveset tudók és keveset merők, azaz középhaladók számára. A haladóknak ugyanis csak időkiesés megvárni, amíg a középhaladók valamelyike elügyetlenkedik a szőnyegen, a középhaladóknak meg elérhetetlen álom a svéd szekrény negyedik emelete, ahová csak felmászni tudnak, de felugrani - még hozzá könnyedén - igazán nem.

Talán volna még egy kívánságunk. Több olyan speciális gyakorlatot szeretnénk, amelyek az ülőfoglalkozásunkkal együttjáró, óhatatlanul bekövetkező trapéz-alakusodást akadályozzák meg. Mert tudjuk ugyan, hogy most trapéz-vonal a divat, de mi magunkra vonatkoztatva inkább a fordított trapéz-vonalat részesítjük előnyben.

És hogy ne csak a tornaóra, hanem a cikk is jó legyen, toborzással kellene befejeznem, valahogy így: Bertek tornázni, oh társnőim! De én egyszerűen csak ezt írom: AKI NEM JÁR, ÁM LISSA. [Bé]

" ZAVARTALANUL "

Villamosjegyemet a szokott mozdulattal az uttestre hajítottam. Majd miután meggyőződtem a közlekedési rendőr másirányú elfoglaltságáról (éppen egy szabálytalanul közlekedőnek füttyentett), piros jelzés mellett z a v a r t a l a n u l átsétáltam a Körut tulsó oldalára. Elveztem ezt a kényelmes utat a sima, új uttesten, ahol, ellentétben lakhelyem környékének túsarokmarasztaló macskaköveivel, cipőm hűtlen elhagyásának veszélye nélkül, könnyedén libeghettem.

Azonnyomban el is határoztam, hogy veszek még egy túsarkut. Ezen szándékom gyors megvalósítására esztönző erővel hatott egy cipőüzleten hivalkodó tábla ezzel a felirással: "AZ ÁRUSÍTÁS ZAVARTALAN." Beléptem. Az üzletben néhány elárusító nagy igyekezettel próbált eleget tenni több tucatnyi igényes vevő kívánságának, bár a türelmetlenebb vásárlók közül mindig akadt egy-egy karon ragadó, kérdéssel ostromló, akadályozó elem. Hosszu, de eredményteljes várakozás után túsarkon, zavartalanul közölték velem, hogy a kirakatban kiszemelt cipőből a készlet kifogyott.

A KÖZLEKEDÉS ZAVARTALANSÁGÁT TÁBLÁVAL BIZTOSÍTÓ UTVONALON felszálltam egy villamosra, ahol személyes közreműködésem nélkül, magam sem tudom, hogyan, a koosi belsőjébe kerültem. Mikor már talpam a koosi padlózatát érte, 47 kilónyi saját súlyomhoz szokott lábomra zavartalanul ráhelyezkedett egy 98 kilós férfi. Ebben a percben kissé zavaros lett előttem a világ, ezért a következő percekre nem emlékszem. Leszálláskor csak nagy nehézséggel tudtam ránehezkedni sajtó lábomra, a kalauznó azonban erre már nem figyelt, lecsengette a kocsit s én orrabuktam.

Talpra állva, tekintetem egy táblára esett, ahonnan ez a szó vigyorgott rám gunyosan: ZAVARTALANUL. Ettől úgy megrémültem, hogy sérülésemet feledve, futólépésben mentem haza és azonnal nekiláttam, hogy különböző szómagyarázó, magyar és idegen nyelvű szótár segítségével megfejtsem ennek a rejtélyes és félelmetes szónak értelmét: ZAVARTALAN. Kutatásaimat később Budapest legnagyobb könyvtáraiban is folytattam, de hasztalan. Szótáraink egytől egyig elavultak és nem alkalmazkodnak a nyelv fejlődéséhez a kibernetika világában. Várom tehát az új terminológiai szótár megjelenését - cikkemet a Magyar Tudományos Akadémia b. figyelmébe ajánlva, VAGY TALÁN A "MI FÁN TEREM?" ÚJ KIADÁSA ADJA MEG A KIVÁNT MAGYARÁZATOT? [SZIGETHY JOLÁN.]

SOPRONDÓL IRTÁK:

"Üdvözetünket küldjük a soproni - ez egyszer pedagógustársaskirándulásról. És emlegetjük a tavalyi kedves egri kirándulást. Kívánjuk, hogy minél hamarabb eljöhessenek ide az OSZK-sok is, de inkább három napos legyen a kirándulás, mint kevesebb mert mi csak azt vehettük számon, amit meg kellene nézni. Az SZB-nek és minden kedves OSZK-s kartársunknak jó munkát kívánunk. KOVÁCS JÓZSEF ÉS SÜVEGES ILONA. [Nov.7-8]

Kiadja az ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA, Fel. szerk. és kiadó: Horváth Viktor. Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság. - Országos Széchényi Könyvtár [Budapest VIII. Múzeum u. 3.] házi sokszorosítása, Lapzárta: 1959. nov. 16. Megj. 350 példányban. Nytsz. 284.-